

Bruksela, 14 czerwca 2024 r.
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	10253/24
Dotyczy:	Konkluzje Rady pt. „Zwalczanie obrotu środkami odurzającymi i przestępczości zorganizowanej: utworzenie sieci sądowej ds. przestępczości zorganizowanej”

Na posiedzeniu w dniach 13 i 14 czerwca 2014 r. Rada (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) zatwierdziła konkluzje Rady pt. „Zwalczanie obrotu środkami odurzającymi i przestępczości zorganizowanej: utworzenie europejskiej sieci sądowej ds. przestępczości zorganizowanej”. Tekst w wersji zatwierdzonej przez Radę znajduje się w załączniku.

Konkluzje Rady**„Zwalczanie obrotu środkami odurzającymi i przestępczości zorganizowanej:
utworzenie sieci sądowej ds. przestępczości zorganizowanej”****Wprowadzenie****Kwestia ogólna**

1. Przestępczość zorganizowana, w tym nielegalny obrót środkami odurzającymi, stanowi poważne zagrożenie dla europejskich obywateli, przedsiębiorstw i instytucji, a także dla gospodarki europejskiej i bezpieczeństwa państw członkowskich. Zorganizowane grupy przestępcze w coraz większym stopniu uciekają się do skrajnej przemocy, infiltrują legalną gospodarkę i stosują korupcję, co podważa praworządność i zagraża podstawom naszych demokracji.
2. Unijna strategia zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025¹ ma na celu zacieśnienie współpracy organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, zwalczanie struktur przestępczości zorganizowanej i przestępstw o wysokim priorytecie, wyeliminowanie zysków z działalności przestępczej oraz zapewnienie nowoczesnej reakcji na rozwój technologiczny. Strategia UE w dziedzinie narkotyków na lata 2021–2025² oraz plan działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2021–2025³ stanowią nadrzędne ramy polityczne dotyczące polityki w dziedzinie narkotyków. W dokumentach tych przyjęto oparte na dowodach, zintegrowane, zrównoważone i multidyscyplinarne podejście do problemu środków odurzających na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym. W nowszym dokumencie – komunikacie Komisji w sprawie unijnego planu działania na rzecz zwalczania nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i przestępczości zorganizowanej⁴ – określono działania mające na celu wzmocnienie odporności centrów logistycznych, w tym za pośrednictwem sojuszu portów europejskich, rozbijanie siatek przestępczych wysokiego ryzyka, zapobieganie przestępczości i współpracę międzynarodową.

¹ Dok. 8085/21 + ADD 1.

² Strategia UE w dziedzinie narkotyków na lata 2021–2025: Dz.U. C 102I z 24.3.2021, s. 1.

³ Plan działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2021–2025: Dz.U. C 272 z 8.7.2021, s. 2.

⁴ Dok. 14114/23.

3. W oparciu o te ramy i w kontekście coraz bardziej alarmującej sytuacji w zakresie środków odurzających istnieje pilna potrzeba podjęcia skutecznych działań w celu zwalczania przestępczości zorganizowanej związanej ze środkami odurzającymi, w ramach wspólnych wysiłków państw członkowskich, instytucji i agencji UE oraz w ramach wieloaspektowego podejścia. Niniejsze konkluzje dotyczą tych aspektów wspomnianych działań, które odnoszą się do utworzenia specjalnej sieci sądowej, która ma reagować na pojawiające się tendencje i zagrożenia związane z przestępczością zorganizowaną.

Współpraca wymiarów sprawiedliwości

4. Siatki przestępcze i ich nielegalna działalność często wykraczają poza jedną jurysdykcję. Aby zwalczać siatki przestępcze i ich modele biznesowe w całej UE, organy sądowe muszą zacieśnić współpracę i wymianę informacji we wszystkich państwach członkowskich. Eurojust odgrywa w tym kontekście ważną rolę, wspierając i wzmacniając koordynację i współpracę między krajowymi organami dochodzeniowymi i organami ścigania w odniesieniu do poważnej przestępczości.
5. Wymianę informacji i współpracę między organami sądowymi w zakresie złożonych transgranicznych dochodzeń w sprawie przestępczości zorganizowanej można by wzmocnić poprzez utworzenie sieci sądowej wyspecjalizowanych prokuratorów z państw członkowskich, która mogłaby opierać się na pracach Eurojustu, Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach karnych (EJN) i innych zainteresowanych stron oraz być z nimi skoordynowana. Na nieformalnym posiedzeniu ministerialnym 26 stycznia 2024 r. ministrowie sprawiedliwości państw członkowskich wyrazili wyraźne poparcie dla tego pomysłu.
6. Taka sieć, dysponująca odpowiednimi i wystarczającymi narzędziami i zasobami, mogłaby zapewnić europejskim organom sądowym skuteczne wsparcie i wytyczne w istotnych kwestiach, takich jak:
- identyfikacja i mapowanie tendencji i sposobów działania zorganizowanych grup przestępczych;
 - strategiczne wytyczne dotyczące zwalczania obrotu środkami odurzającymi i przestępczości zorganizowanej;

- określenie w konkretnych przypadkach możliwości dalszego ułatwiania prac operacyjnych Eurojustu, wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (JIT) i organów ścigania, w tym w odniesieniu do przygotowań niezbędnych do utworzenia JIT, zgodnie z mającymi zastosowanie ramami prawnymi i bez powielania zadań innych podmiotów;
- implikacje zróżnicowanych ram prawnych w całej Europie i poza nią.

Konkluzje Rady

Uwagi ogólne dotyczące utworzenia sieci

1. Europejska sieć sądowa ds. przestępczości zorganizowanej (zwana dalej „siecią”) powinna zostać utworzona i stanowić centrum wiedzy specjalistycznej wspierające organy sądowe w dziedzinie przestępczości zorganizowanej. W skład sieci wejdą eksperci krajowi prowadzący postępowania przygotowawcze, głównie prokuratorzy oraz, w stosownych przypadkach, sędziowie śledczy lub funkcjonariusze organów ścigania.
2. W tym celu sieć przede wszystkim ułatwi i wzmocni współpracę między właściwymi organami sądowymi zajmującymi się obrotem środkami odurzającymi i przestępczością zorganizowaną oraz powinna móc korzystać z metod opracowanych w ramach innych instrumentów UE, takich jak EMPACT. Sieć zapewni zatem skuteczne łączenie zasobów, niepowielanie wysiłków oraz pełne poszanowanie istniejących struktur i kompetencji, w szczególności w ramach Eurojustu, Europolu i EJN.
3. Należy zadbać o to, by sieć mogła funkcjonować w sposób ciągły, co umożliwi jej szybkie reagowanie na zmieniające się działania zorganizowanych grup przestępczych. Wiedza ogólna i wiedza fachowa zgromadzona przez sieć powinny być zrównoważone. W tym celu Eurojust jest proszony, w zależności od dostępnych zasobów, o zorganizowanie sieci w jego siedzibie.

Zadania sieci

4. Biorąc pod uwagę zróżnicowany charakter działań zorganizowanych grup przestępczych, sieć ma szerokie uprawnienia do zajmowania się wszystkimi aspektami walki z przestępczością zorganizowaną. W tym sensie sieć ma elastyczny mandat, umożliwiający jej wybór konkretnych kierunków działalności, zgodnie ze zmieniającymi się tendencjami w przestępczości i zagrożeniami z nią związanymi.
5. W pierwszej kolejności zaleca się, aby sieć koncentrowała się na hubach nielegalnego obrotu środkami odurzającymi, w szczególności na portach morskich i innych centrach logistycznych wykorzystywanych przez zorganizowane grupy przestępcze do przywozu nielegalnych środków odurzających i ich transportu przez Unię.
6. W szczególności sieć, w ścisłej koordynacji z Eurojustem i innymi właściwymi podmiotami:
 - a) ułatwia wymianę wiedzy fachowej, najlepszych praktyk oraz innej stosownej wiedzy i doświadczenia w zakresie prowadzenia dochodzeń w sprawach przestępczości zorganizowanej i jej ścigania, w tym praktycznego stosowania obecnych ram prawnych i odpowiedniego orzecznictwa oraz skutecznej transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości;
 - b) umożliwia wymianę informacji na temat ogólnych zmian i tendencji, a także wymianę, bez uszczerbku dla mających zastosowanie przepisów unijnych i krajowych, danych nieosobowych, które mogą być wykorzystywane w działaniach operacyjnych Eurojustu i krajowych organów sądowych, w szczególności w ramach wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych;
 - c) wspiera dialog między różnymi podmiotami i zainteresowanymi stronami, które odgrywają rolę w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, takimi jak Europol, Eurojust i EPPO, bez powielania wysiłków i przy pełnym poszanowaniu istniejących struktur i kompetencji;
 - d) stanowi centrum wiedzy specjalistycznej.

Organizacja

7. Eurojust zapewni dostosowanie prac sieci do prac Eurojustu i innych struktur oraz zapewni wsparcie logistyczne i operacyjne niezbędne do realizacji zadań określonych w pkt 6 powyżej.
8. Sieć powinna spotykać się regularnie, w zależności od potrzeb członków, co do zasady dwa razy w roku, a gospodarzem posiedzeń powinien być Eurojust. Pierwsze posiedzenie powinno zostać zorganizowane w drugiej połowie 2024 r. jako wydarzenie pilotażowe z wykorzystaniem finansowania doraźnego. Najlepiej byłoby skupić się na bardzo aktualnej kwestii zwalczania przestępczości zorganizowanej w dziedzinie środków odurzających związanej z nielegalnym przywozem takich środków przez europejskie porty morskie i inne centra logistyczne.
9. Prace sieci będą opierać się na programie prac opracowywanym co dwa lata, w pierwszym kwartale roku, w porozumieniu z odpowiednimi instytucjami, agencjami i organami UE oraz z uwzględnieniem dostępnych analiz i ocen ryzyka, takich jak sprawozdanie Europolu na temat identyfikowania sposobów działania siatek przestępczych. Niemniej jednak sieć powinna mieć możliwość elastycznego prowadzenia prac innych niż te wskazane w programie prac, jeżeli jest to uzasadnione sytuacją.
10. Przyznanie zasobów na potrzeby sieci powinno podlegać decyzji władz budżetowych i pozostawać bez uszczerbku dla przyszłych wieloletnich ram finansowych. Mając to na uwadze, Rada zwraca się do Komisji i Eurojustu, by w odpowiednim czasie przeanalizowały i przygotowały finansowe i inne praktyczne aspekty i warunki niezbędne do wykonywania funkcji i zadań sieci, z poszanowaniem przydziału środków budżetowych i zasobów ludzkich istniejącym sieciom i strukturom.
11. Utworzenie stałej struktury wsparcia sieci wydaje się odpowiadać rzeczywistej i pilnej potrzebie kwalifikowanego wsparcia dla sieci. Warunki utworzenia takiej struktury wsparcia powinny być przedmiotem dalszej analizy i powinny być traktowane priorytetowo.

12. Należy tworzyć synergie między siecią a Eurojustem lub między siecią a innymi sieciami zgodnie z konkluzjami Rady z 18 czerwca 2019 r. „Synergie między Eurojustem a sieciami utworzonymi przez Radę w obszarze współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych”⁵. W tym samym duchu Rada zwraca się do Komisji, by zapewniła synergię między różnymi inicjatywami w ramach planu działania, w szczególności między przedmiotową siecią a działaniami podejmowanymi przez sojusz portów europejskich.
 13. Każde państwo członkowskie jest proszone, aby zgodnie ze swoimi krajowymi procedurami wyznaczyło do uczestnictwa w sieci co najmniej jednego krajowego przedstawiciela, najlepiej z prokuratury, mającego odpowiednią wiedzę fachową. Państwo członkowskie może również wyznaczyć sędziego śledczego lub funkcjonariusza organów ścigania, jeżeli jest to stosowne ze względu na okoliczności krajowe.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01)&from=GA)